

Felállítják a vizórakat.

— Minden ház csak egy vizórát kap. —

(Saját tudósítónktól.) A közgyűlés még júniusban elhatározta, hogy vizórakat fog felállítani, mivel az időnként felmerülő vízhiány megszüntetésének az egyedüli módja, a kötelező vizórák beállítása. A közgyűlés ugyanakkor utasította a város tanácsát, hogy készítse el az erre vonatkozó javaslatot és a vízügyi szabályrendeletet ennek megfelelőleg módosítsa. A tanács a mérnökségnek adta ki az ügyet, annak előterjesztése végett, hogy miképpen lehetne a vizórakat a méltányosság és a városi érdekeknek szemmel tartása mellett beállítani.

A mérnökség elkészült a javaslattal és ma délután öt órakor tartott műszaki bizottsági ülésen tette meg előterjesztését. A mérnöki javaslat szerint a vízmizéria megszüntetésének egyedüli helyes módja az, hogy minden épületben egy, esetleg két vizórát állítsanak be a város. Egy másik terv is felmerült a tárgyalások során, amely szerint minden lakás külön vizórát kapott volna, de ezt a tervet a mérnökség szerint, mellőzni kell, két okból. Először is a házakban a vízvezetési csövek, annyira szétágazván és rendszertelenül vannak elhelyezve, hogy legtöbb lakásban két vizórát is kellene felállítani, hogy az összes mellékcsővekből törént fogyasztást ellenőrizni lehessen. Másodszor pedig a kérdés illetően megoldása, óriási megterheléssel járna, úgy a városra, mint az egyes háztulajdonosokra nézve is. Ezzel szemben a város főérdeke, hogy ne legyen vízparálás, kielégítést nyer ugyanis, ha minden épületben csak egy vizóra van, mert így az egy lakásokban sem pazarolhatják a vizet. A lakóknak együttesen kell fizetni a vízfogyasztást, ezért vigyáznak egymásra, hogy vizet senki ne pazarolja.

A mérnökség részletekre is előterjesztést tett. Javasolta, hogy a vizórakat a város saját költségén szerezze be, mivel az ő érdekeit van hivatva szolgálni. Hogy a horroribilis kiadás egy része megtérüljön mégis, fel kell emelni a víz árát köbméterenként tíz fillérről tizenhat fillérre.

Ezen előterjesztés után a műszaki bizottság tagjai között hosszas vita indult meg arra nézve, hogy lakóházanként egy órát állítsanak föl, vagy pedig minden lakásba külön egyet.

Mallina Gyula műszaki tanácsos annak a véleményének adott kifejezést, hogy minden lakásban külön kell vizórát felállítani, mivel a nagyobb bérházban, ahol husz lakó közül három vízparáló, a többi is kénytelen viselni a terheket.

Bokor Pál helyettes polgármester erre nézve azzal érvelt, hogy a vízfogyasztás először is és közvetlen nem a lakókat, hanem a háztulajdonost terheli. Így a háztulajdonos, mint a legjobban érdekelt fél, fel fog ügyeltetni bizonyára, hogy ne történjék vízparálás.

Wimmer Fülöp, Csernovics Agenor főmérnök és Farkas Árpád városi mérnök is ezen a véleményen voltak és többek felszólalása után a műszaki bizottság elhatározta, hogy oly javaslatot tesz a közgyűlésnek, hogy minden házban egy vizórát állítsanak fel. A vizóra darabonként 65 koronába jön, amit a város szerez be, de a háztulajdonosok használati és kezelési díjak fejében, évente az összeg husz százalékát kötelesek megfizetni.

A vizárak felméréséről, egyelőre nem határozott a bizottság.

Miért járt Izvolszki Ausztriában? A N. Fr. Pr. jelenti Ischlből: Izvolszki párisi orosz nagykövet szombaton tudvalevően meglátogatta Fürstenberg Enil herceg bukaresti osztrák és magyar követet strobeli birtokán. Ez a látogatás tisztán csak udvariassági aktus volt, de még sincs minden politikai jelentőség híjjával, ami abból is kitűnik, hogy Izvolszki Berchtold grófot is meglátogatta Gansteinban. Mint diplomáciai körökből jelentik, Izvolszkinak az a szándéka, hogy elhagyja párisi állomását

és a berlini nagyköveti állást szeretné betölteni. Izvolszki most a német kancellárnál, valamint a két osztrák és magyar diplomatánál való látogatása alkalmával minden igyekezetével azon volt, hogy eloszlassa azt a gyanút, mintha Németországnak és Ausztria és Magyarországnak ellensége volna, aminek az európai helyzet egyik válságos pillanatában általában hitték. A német kormány az ő kinevezése elé nem fog nehézségeket gördíteni s minthogy a berlini orosz nagyköveti állásban legutóbb változás állott, be Izvolszki kinevezése dolgában már legközelebb dönteni fognak.

— **Félnek Kina fölosztásától.** A kínai kormány az angol jegyzék következtében az expedíciós hadtest parancsnokainak azt az utasítást adta, hogy egyelőre szüntessék meg a hadműveleteket. Az angol kormány lépése nagyon megijesztette a mértékadó kínai köröket, amelyek attól félnek, hogy már most Kina fölosztása következik.

Vasárnapi beszámoló.

— A politika eseményei. —

(Saját tudósítónktól.) A szövetkezett ellenzéki pártok intéző-bizottsága csak szeptember 10-én fog ugyan tanácskozni az ellenzék magatartásáról és egységes politikai taktikájáról, azok a békeföltételek azonban, amelyek alapján az ellenzék hajlandó a normális parlamenti és politikai helyzet visszaállítására, már is megjelentek, a nyilvánosság előtt. Egy reggeli újság vasárnap egész terjedelmében közölte annak a kiáltványnak tervezetét, amellyel az ellenzék az újabb harc küszöbén a közvéleményhez fordul. Ez a közlemény a bizottság valamelyik tagjának, sokan úgy vélik, Polónyi Gézának, indiszkrécioja folytán került idő előtt napvilágra.

Ezek a pontozatok a békés kibontakozás föltételül a következőket jelölik meg:

A korona küldjön ki birodalmi embert, homo regium, az ellenzékkel való béketárgyalások megkezdésére. Lukács László és Tisza István gróf vonuljanak vissza. Az ellenzék kirekesztésével létesült házszabályok érvényüket veszítik s a június 4-ike után alkotott törvények novelláris uton nyerjenek újabb szankciót. A többi pontok a sajtó ellen fogatosított intézkedések visszavonását, a képviselőház fölölését követelik. Az új választás után összeülő Ház egy választójogi kabinet feladata lenne a választójogi reform megalkotása, legalább is olyan keretek közt, mint amilyenekkel az ellenzék ezt annak idején együttesen megállapította. Az új képviselőház aztán végrehajtana a házszabályok gyökeres és végleges módosítását is.

Hogy mennyiben hiteles ez a közlemény s mennyiben fedi az intéző-bizottság készülő határozatát, egyelőre lehetetlen ellenőrizni. Az ellenzéki pártok közül azonban, ma délig legutóbb egyiknek vezetősége s maga a bizottság se cáfolta meg a tervezetét. Minden esetre hangsúlyoznunk kell, hogy az ellenzéki béke-tervezet nemcsak naív, de nevetséges is.

Beszámoló mindenfelé.

A vasárnapot az ellenzék is, a munkapárt is népgyűlések, beszámoló tartására használta föl. A munkapárt tagjai közül Antal Géza Pápán, Pirkner János Zsombolyán, Cserny Károly a surányi kerületben, Scitovszky Béla Szécsényben, Sárkány Ferenc Komáromban, Bárczay Ferenc Abaujszántón mondott beszámoló beszédet.

Érdekes volt az abaujszántói népgyűlés, — amelyen Justh párti ember elnökölt s ahol a munkapárti és az ellenzéki választók békés egyetértésben hallgatták végig Bárczayt s utána a gyűlés ellenzéki szónokait, a kik mind a béke helyreállításának szükségét hangoztatták.

gyűlés végül határozatot fogadott el, mely az alkotmányos rend helyreállítását s a képviselők mentelmi jogának biztosítását sürgeti.

Az ellenzéki pártok tagjai közül Sággy Gyula, a Kossuth-párt alelnöke Somorján mondott beszámolót. Itt megjelent Apponyi Albert gróf is s hosszabb beszédet mondott a politikai helyzetről. Papp Zoltán Tiszalöki beszámolóján Mezőssy Béla különösen a választójogi reform fontosságát fejtegette s kemény, elítélő kritikát gyakorolt a politikai erkölcsében elhanyagolt magyar középosztályról.

Apponyi Somorján.

Mint fentebb említettük, Apponyi Albert gróf vasárnap a pozsonymegyei Somorján mondott nagy beszédet a politikai helyzetről. Somorján vasárnap délután mondta el beszámoló-beszédét az egész kerület részvételével Sággy Gyula országgyűlési képviselő, a Kossuth-párt alelnöke. A népgyűlésen részt vettek: Apponyi Albert gróf, Károlyi Mihály gróf, Esterházy Mihály próf, Bernáth Béla, Huszár Károly és Szluha Pál országgyűlési képviselők is. Apponyi gróf és Károlyi Mihály gróf a beszámoló-beszéd után beszédet mondtak, a melyekben a mai politikai helyzetet ismertették részletesen.

Sággy Gyula beszámoló-beszéde után Károlyi Mihály gróf szólt föl, aki egyebek között a következőket mondta. Most úgy áll a helyzet, hogy mi, lehet, hogy elveszítjük a csatát, de csakis a testünkön keresztül fogjuk elveszíteni lehet, hogy elpusztulunk, de hogy ha mi elpusztulunk, merem állítani, hogy Magyarország is elpusztul velünk együtt.

Apponyi Albert gróf is beszédet mondott, amelyben így nyilatkozott: A béke és a megértés lehetősége abban a pillanatban fog beállni, amely pillanatban a munkapártban belátják, hogy a történeteknek reparációja szükséges, és hogy ezt a reparációt nem eszközölhetik azok, akik a jogrend megsértésének vezértényezői voltak. Ha majd azután a reparációnak módozatairól lesz szó, akkor lehetünk és leszünk előzékenyek, nem fogunk lehetetlen-égeket követelni, nem fogunk követelni olyant, ami a többséget megalázza, gondosan őrködni fogunk hogy a királyi felség csorbát ne szenvedjen.

Mindezekre gondunk lesz, mikor a bölcs mérlegelésnek és az előzékenységnek pillanata bekövetkezik, mikor a reparáció szükségességének elve elismertetett onnan és a reparációval együtt a személyi kérdés megoldása is. Addig nincs más szavam, mint az elszánt, végtelenségig menő, kiméletlen, sem önmagukat, sem másokat nem kiméltő harc.

A románok mozgolódása.

A szatmármegyei Udvari községben vasárnap délután a román nemzetiségi párt népgyűlést tartott, amelyen tiltakozott a községnek a hajdudorogi püspöki egyházmegyéhez csatolása ellen és foglalkozott a politikai helyzettel is.

A népgyűlésen, amelyet Anderkó Viktor görög-katolikus román lelkész hívott össze, megjelent Pap György, a román nemzeti komité elnöke. Mihály Tivadar országgyűlési képviselő Lukács László volt országgyűlési képviselő, és lacfalusi pap és Lukács Konstantin esperes is. A hatóságot Helmezy Pál főszolgabíró képviselte, aki kijelentette, hogy román szónoklatot nem enged meg. A népgyűlés román hallgatósága eseményeiket, fenyegető magatartása volt erre a felelet és hiába volt a főszolgabíró minden tiltakozása, Mihály Tivadar országgyűlési képviselő elmondotta román nyelvű beszédét, amelyben támadta a kormányt a június 4-iki eseményekért, majd választott a miniszterelnök nagyenyedi beszédére, amely a választói jog kérdését továbbra is sötétségben hagyta.

Lukács László, a román nemzeti kamara titkára akart ezután belefogni a román nyelvű felszólalásba, de a főszolgabíró már többször félbeszakította azzal, hogy beszéljen magyarul. A szónok erre nem mutatott hajlandóságot, mire a főszolgabíró végül mégis látta, hogy a román beszédet meg kell engednie. A tömeg ugyanis olyan fenyegetően viselkedett, hogy a